

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2026-05-07
Stockholm

Mål nr
M 5647-25

Sid 1 (7)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2025-03-26 i mål nr M 2695-24, se bilaga A

PARTER

Klagande

Renova Miljö AB

Ombud: M.W och Z.L.J

Motpart

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun

SAKEN

Föreläggande om provtagning av förorenat område på fastigheten A i Stenungsunds kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom och upphäver Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommuns beslut den 1 juni 2023 (dnr M-2023-404) om provtagning på fastigheten A i Stenungsunds kommun.

Dok.Id 2305707

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Renova Miljö AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva nämndens beslut.

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun (nämnden) har motsatt sig att beslutet upphävs. Nämnden har dock gått med på att beslutet ändras på så sätt att provtagningsplanen ska skickas in senast sex månader efter att beslutet fått laga kraft och att provtagningen ska utföras senast ett år efter godkännande från tillsynsmyndigheten.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med bl.a. följande tillägg.

Genomförda provtagningar visar att det inte finns något grundvatten ovanför lerlagret där avfallsmassorna är belägna. Verksamheten bedrivs på hårdgjorda täta ytor ovanför massorna. Bolaget bedömer därför att dagvatten från verksamheten inte kan infiltrera och bilda grundvatten. Fyllnadsmaterialet ovanför lerlagret är inte vattenförande och kan inte transportera föroreningar i någon riktning. Bolaget får anses ha visat med tillräcklig säkerhet att föroreningarna inte kan spridas i sidled.

Det tätande lerlagret finns inom hela verksamhetsområdet där den aktuella föroreningen är belägen. Enligt faktiska mätuppgifter och uppgifter som redovisas i SGU:s karta över jorddjup varierar lermäktigheten med cirka 5-30 meter. Lerlagret bedöms därför vara tillräckligt mäktigt för att förhindra att föroreningar i fyllnadsjord ovanför leran skulle kunna spridas till det undre grundvattenmagasinet. Bolaget genomför också regelbunden provtagning av grundvatten i en provpunkt nedströms verksamheten i enlighet med verksamhetens kontrollprogram. Utifrån den provtagning som har genomförts i grundvattnet kan någon påverkan från verksamheten inte påvisas. Provtagningarna visar att grundvattnet har förhöjda halter koppar och klorid. De halterna bedöms vara orsakade av processer som inte kan härledas till bolagets

verksamhet eller de massor som tidigare har deponerats på fastigheten. Bolaget anser att det är visat att det inte förekommer någon spridning av föroreningar till den undre akviferen.

Nämndens bedömning att de förhöjda halterna av kobolt och kvicksilver som uppmätts i provpunkt KL7 kan vara ett resultat av bolagets förvaring av målat trä är felaktig. Med hänsyn till den deponi- och utfyllnadsverksamhet som en tidigare verksamhets-utöware bedrivit på fastigheterna är de uppmätta föroreningshalterna väntade. Det är också naturligt att provtagningsresultaten skiljer sig åt mellan provpunkterna eftersom utfyllnader i området har gjorts i omgångar. Det framgår av provtagningen att provpunkt PG7 innehåller svart jord med inslag av plast och byggavfall och att provpunkt KL7 innehåller grått krossmaterial. De provtagna massorna i provpunkterna KL7 och PG7 har sannolikt olika ursprung. Om det hade skett en spridning av föroreningar från bolagets förvaring av målat trä borde det övre lagret avfallsmassor i provpunkt KL7 rimligen ha visat högre halter kobolt än i djupare lager. Provtagningen visar dock att det förekommer högre halter i djupare lager.

Efter mark- och miljödomstolens dom har bolaget låtit genomföra en kompletterande analys utifrån tidigare genomförda undersökningar. Av analysen framgår att inga skyddsintressen bedöms kunna påverkas negativt till följd av de uppmätta föroreningshalterna utifrån riktvärden till skydd för människors hälsa, markmiljö samt skydd av grundvatten och ytvatten. Verksamheten bedrivs på hårdgjorda ytor och det föreligger ingen risk för exponering genom intag av jord eller inandning av ångor. Skyddsvärdet för markmiljön är begränsat. Efterbehandling av den aktuella föroreningen bör inte vara aktuell att överväga innan verksamheten upphör.

Enligt ett villkor i bolagets tillstånd enligt miljöbalken ska avfall hanteras på täta och hårdgjorda ytor. Bolaget har rutiner för inspektion av hårdgjorda ytor och lagning av eventuella sprickor. Asfalten inom verksamhetsområdet är cirka 10 cm tjock. Även om en ytlig spricka skulle identifieras så innebär det inte att ytan inte ska anses vara tät och hårdgjord.

Nämnden har anfört i huvudsak följande.

Vid bolagets markundersökning utförd år 2022 har man påträffat kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink i halter över riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) i provpunkt KL7. Föreningshalterna för både kobolt, zink och kvicksilver ligger på mer än fyrdubbla MKM-värdet för det ena djupet i provtagningspunkten.

Vid en tidigare markundersökning utförd år 2011 på fastigheten B i Stenungsunds kommun har man påträffat kobolt, koppar och zink i halter över MKM i provpunkt PG7. Provpunkt PG7 är belägen ca 30-35 meter norr om provpunkten KL7. Värdet för kobolt är betydligt högre 2022 (KL7) än 2011 (PG7) för båda djupen. Värdet för kvicksilver är också väldigt mycket högre för det övre djupet 2022 (KL7) än för båda djupen 2011 (PG7). År 2022 (KL7) har man även påträffat nickel över riktvärdet för MKM medan det år 2011 (PG7) endast är över riktvärdet för KM. Vid provtagningen i provpunkt KL7 noterade man grått krossmaterial innehållande finjord, sand och sten, ner till naturlig lera på 1,3 meters djup. I provpunkt PG7 noterade man finjord/svart jord med inslag av plast och byggavfall, ner till lera på 2,5 meters djup. Massorna i provtagningspunkterna är av så pass olika karaktär att det inte går att säkerställa att de härstammar från samma ursprung. De förhöjda halterna av kobolt och kvicksilver kan vara ett resultat av bolagets verksamhet med förvaring av målat trä.

Bolaget kan inte påvisa föreningens utbredning och kan därför inte heller göra en riskbedömning. För att uppfylla kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken behöver föreningens utbredning utredas i enlighet med nämndens föreläggande. Bolaget bär ansvaret för att utreda föreningens utbredning oavsett dess ursprung.

Enligt bolagets egenkontroll sker regelbunden kontroll av de hårdgjorda ytorna och sprickor åtgärdas vid behov. Vid tillsynsbesök har man dock noterat sprickor i asfalten inne på bolagets anläggning.

Parterna har gett in ytterligare utredning i Mark- och miljööverdomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om nämnden haft fog för sitt beslut att förelägga bolaget att inkomma med en provtagningsplan och utföra ytterligare provtagning.

Av 26 kap. 9 § miljöbalken följer att en tillsynsmyndighet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att balken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Enligt 26 kap. 22 § miljöbalken gäller vidare att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

Den miljötekniska markundersökningen som bolaget lät genomföra när statusrapporten togs fram år 2022 innebar att utföraren provtog jord i tio provpunkter med hjälp av en borrhandsvagn och skruvprovtagning. Man tog ut samlingsprover med intervaller om 0,2–1 meter samt vid förändring av jordart, färg, lukt eller om massorna var märkbart blöta. Ett urval av jordproverna analyserades sedan med avseende på alifater, aromater, metaller, PAH, BTEX och TOC. Analyserna visade metallhalter för kobolt, koppar, kvicksilver, nickel och zink över riktvärden för MKM i en provpunkt (punkt KL7) under den hårdgjorda ytan. De framräknade representativa halterna (UCLM95) för området som bolaget gett in till Mark- och miljööverdomstolen, visar att endast halterna för kobolt och zink överskrider riktvärdena för MKM. Halterna innebär att skyddsnivåerna för skydd av markmiljö inte uppnås. Däremot överskrider halterna inte de nivåer som är satta för att skydda grundvatten och ytvatten. För kvicksilver har inga representativa halter beräknats. Bolaget har efter fråga från Mark- och miljööverdomstolen uppgett att detta beror på att uppmätta halter av kvicksilver är mycket låga och i flera fall under rapporteringsgränsen vilket innebär att analysresultaten inte kan representeras av någon statistisk fördelning och det är därför inte möjligt att beräkna ett representativt värde, UCLM95, för kvicksilver. Enligt bolaget är sannolikheten att

det skulle kunna förekomma kvicksilverhalter överskridande MKM i området ytterst liten.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar i likhet med mark- och miljödomstolen att ett föreläggande med stöd av 26 kap. 22 § miljöbalken i syfte att kartlägga förorenings-situationen på fastigheten kan riktas mot bolaget oavsett föroreningarnas ursprung. Utredningsplikten går dock inte längre än vad som behövs för tillsynen och förelägganden med stöd av bestämmelsen ska vara proportionerliga och ändamålsenliga (se Bengtsson m.fl., Miljöbalken [22 maj 2025, Version 24, JUNO], kommentaren till 26 kap. 22 §).

Utifrån att området tidigare har använts som en deponi är det väntat att det förekommer föroreningar i marken på den aktuella fastigheten. Genom den markundersökning som bolaget har utfört tillsammans med tidigare utförda undersökningar på fastigheten är föroreningssituationen relativt väl kartlagd. I samband med provtagningen 2022 borrhade man ner till naturlig lera i syfte att undersöka om det fanns något grundvatten ovanför leran inom fastigheten. Man påträffade inget vatten. Av allt att döma finns det alltså inget grundvatten ovanför lerlagret. Vidare påvisade provtagningen lera under fyllnadsmassorna i samtliga provpunkter utom en (KL2) där man påträffade berg. Enligt det kartunderlag från SGU som getts in i målet varierar lermäktigheten mellan 5–30 meter.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att det utifrån utredningen är tillräckligt säkerställt att föroreningsspridning inte sker i sidled ovanför lerlagret samt att lerlagret under fyllnadsmassorna är tillräckligt mäktigt och heltäckande för att förhindra att föroreningar sprids till den undre grundvattenakviferen. Risken för att föroreningen i anslutning till provpunkt KL7 sprider sig till angränsande markområden eller grundvatten är därmed liten. Även om det saknas representativa värden för kvicksilver finner Mark- och miljööverdomstolen det inte som sannolikt att områdets representativa halt för kvicksilver skulle överskrida nivån för MKM varför inte heller förekomsten av kvicksilver motiverar krav på ytterligare undersökning.

Bolaget bedriver sin verksamhet på täta och hårdgjorda ytor och dagvatten från verksamheten samlas upp. Att de hårdgjorda ytorna hålls täta får anses betryggande säkerställt genom egenkontroll och tillsyn. Bolagets kontrollprogram innefattar provtagning av grundvatten nedströms verksamheten och analysresultaten delges tillsynsmyndigheten i den årliga miljörapporten. Det innebär att eventuell påverkan på grundvattnet kan följas upp kontinuerligt. De metallhalter som har uppmätts vid provtagning av mark i provpunkt KL7 är inte anmärkningsvärda med hänsyn till områdets historik och den deponering av avfall som skett. Det är vidare naturligt att föroreningsituationen skiljer sig åt inom det tidigare verksamhetsområdet eftersom deponering och utfyllnad skett i omgångar. En jämförelse mellan provresultaten i markundersökningarna 2011 respektive 2022 (provpunkterna PG7 och KL7) talar inte heller för att bolagets hantering av målat trä skulle ha lett till förorening av mark.

Sammantaget bedömer Mark- och miljööverdomstolen att föroreningssituationen inom fastigheten är tillräckligt väl kartlagd, att risken för att föroreningar sprids till områden utanför fastigheten är liten och att de högre haltnivåer som påträffats i provpunkt KL7 inte i sig motiverar ytterligare provtagning vid nuvarande markanvändning. Det är därför inte i nuläget motiverat att kräva ytterligare undersökningar och nämndens beslut ska därmed upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Malin Wik, tekniska rådet Claes Becker, hovrättsrådet Catharina Adlercreutz och tf. hovrättsassessorn Alice Stööp Hedborg, referent.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2025-03-26
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 2695-24

PARTER

Klagande
Renova Miljö AB

Motpart
Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 22 maj 2024 i ärende nr 24798-2023, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om provtagning av förorenade områden på fastigheten A i Stenungsunds kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Renova Miljö AB (nedan bolaget) skickade den 9 augusti 2022 i enlighet med 1 kap. 24 § industriutsläppsförordningen (2013:250) in en statusrapport till tillsynsmyndigheten, Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun (nedan nämnden), vari det informerades att föroreningar i halter över vad som, av Naturvårdsverket, anges som generella riktlinjer för mindre känslig markanvändning påträffats inom fastigheten A i Stenungsunds kommun.

Mot bakgrund av ovan beslutade nämnden den 1 juni 2023 (Dnr M-2023-404) att förelägga bolaget enligt följande:

1. *Inkomma med en provtagningsplan anpassad för att ta reda på föroreningens utspridning, både i sidled och djupled. Föroreningen inkluderar bly, kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink. Provtagningsplanen ska skickas in senast 2 månader efter beslutet vunnit laga kraft.*
 - a. *Föroreningens spridning behöver endast utredas inom verksamhetens område. En mätpunkt norr om förvaringsplatsen för målat trä ska finnas med som referenspunkt.*
2. *Utföra provtagning enligt provtagningsplan efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Provtagningen ska utföras senast 2 månader efter godkännande från tillsynsmyndigheten.*
3. *Inkomma med redovisning av resultat till tillsynsmyndigheten. Redovisningen ska minst innehålla:*
 - a. *Provtagningsresultat*
 - b. *Karta som visar föroreningens utbredning*
 - c. *Kort beskrivning av föroreningssituationen*
 - d. *Riskbedömning*

Redovisningen ska skickas in senast 2 månader efter utförd provtagning.

Bolaget överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Västra Götaland som den 22 maj 2022 avslog överklagandet.

Renova Miljö AB har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Renova Miljö AB har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut. Till stöd för yrkandet har sammanfattningsvis bland annat följande anförts.

Området har, i enlighet med tillstånd till deponering och utfyllnad, nyttjats för deponering av olika typer av avfall med varierande föroreningsgrad. Mot bakgrund av detta är det mycket rimligt att delar av fastigheten består av förorenade massor. Eftersom olika typer av avfall och blandade avfall har deponerats är det också rimligt att föroreningssituationen varierar inom området.

Angående att området har undersökts och provtagits i olika omgångar

Utöver provtagningen som genomfördes i samband med statusrapporten har även flera andra miljötekniska undersökningar genomförts på och i anslutning till anläggningen på fastigheten A.

- År 1998 genomförde VBB Viak en undersökning av markens miljöstatus. Provgropsgrävning utfördes i 11 provgropar på anläggningen. Jordlagerföljden observerades och i vissa fall togs prover. I undersökningen konstaterades att område B (där provpunkt KL7 är belägen) utgörs av fyllnadsmassor som består av avfall på lera. Karta över undersökningsområdet har bilagerats överklagandet.
- I en miljöteknisk markundersökning utförd av DGE Mark och Miljö år 2011 på angränsande fastighet norr om Renova Miljö AB:s anläggning, B ("Stigs område"), påträffades fyllnadsmaterial med påvisade halter över MKM för arsenik, barium, koppar, nickel, zink och kvicksilver. Halterna av koppar uppgick till tredubbla MKM-riktvärdet och halterna av zink var i en punkt i nivå med farligt avfall. En screeninganalys avseende samlingsprov från sex provgropar visade även att bensen och kobolt översteg riktvärdena för MKM. Provtagningen genomfördes genom grävning av provgropar där det konstaterades att fyllnadsmassorna var heterogena. Karta över undersökningsområdet har bilagerats överklagandet.

- I samband med efterbehandling av en yta i nordvästra delen av fastigheten A ”Västra Ängen”, 2011 påträffades höga halter av barium, bly, koppar, kvicksilver och zink samt spår av PCB. För koppar och bly var halterna fem gånger MKM och för zink var halten i en punkt i nivå med farligt avfall. Ytan hade använts för mellanlagring av jord med kompostmaterial från början av 1980-talet till början på 1990-talet. På grund av problem att avsätta jorden användes den som utfyllnad på området. Inför byggnation av nya uppställningsytor på Västra Ängen sanerades området år 2011 och förorenade massor grävdes bort ner till det naturliga lerskiktet. Ungefärlig lokalisering av undersökningsområdet har bilagerats överklagandet.
- Inför bygge av nytt våghus på anläggningen upprättade WSP under år 2024 en miljöteknisk markundersökning i anslutning till det befintliga våghuset. Markprover togs med hjälp av borrhandsvagn mellan den asfalterade verksamhetsytan och det befintliga våghuset väster om den asfalterade verksamhetsytan. Samtliga prover visade på föroreningshalter under KM. Inget avfall påträffades i samband med markundersökningen. Karta över undersökningsområdet har bilagerats överklagandet.

Angående utredning av föroreningens utbredning

Den provtagning som genomförts i samband med framtagandet av statusrapporten år 2022, i kombination med anläggningens historik och tidigare genomförda undersökningar och provtagningar, har varit av rimlig omfattning och är tillräcklig för att redovisa anläggningens nuvarande föroreningssituation. Delar av området, där det har varit möjligt, har sanerats. En utökad provtagning skulle inte tillföra nödvändig ny information. Utifrån områdets historik är de påträffade föroreningshalterna i provpunkt KL7 i linje med vad som kan förväntas på platsen. Då fyllnads- massor av avfall är heterogena är det också rimligt resultat från olika provtagningar av marken i området skiljer sig åt. Utifrån detta är föroreningssituationen på anläggningen känd i tillräcklig omfattning.

Angående föroreningens bakomliggande orsak och spridning till angränsande fastighet

Mot bakgrund av att området där verksamheten bedrivs är ett deponi-/utfyllnadsområde, i enlighet med de tillstånd för verksamheten som fanns då, är föroreningens bakomliggande orsak redan är utredd och de föroreningar som påträffats i KL7 härrör från deponi-/utfyllnadsmaterial. Området har, sedan anläggningen övertogs från tidigare verksamhetsutövare, varit asfalterad.

Det är orimligt att påträffade förhöjda halter i KL7 härrör från den pågående verksamheten. Dagvatten från hantering av behandlat trä kan förvisso innehålla tungmetaller, särskilt partikulärt bundna sådana. Risker för spridning av sådana föroreningar är mycket liten med hänvisning till att anläggningens ytor är hårdgjorda med ett tjockt lager asfalt då ytorna har asfalterats i omgångar. Dagvatten från asfaltsyterna samlas upp och renas i en damm på anläggning innan utsläpp till recipient. För det fall hål eller sprickor skulle uppstå i ytan finns särskilda arbetsrutiner som säkerställer att dessa upptäcks och lagas. Det är därför varken troligt eller sannolikt att dagvatten från ytan infiltrerar genom den hårdgjorda ytan och ger upphov till föroreningar i marken under som sedan sprider sig och förorenar marken på grannfastigheten B.

Angående risk för påverkan på hälsa och miljö

Det finns inte någon betydande risk för spridning av föroreningar från verksamheten. Om det bedöms nödvändigt kan en riskbedömning göras utifrån de undersökningar och provtagningar som redan gjorts på och i anslutning till anläggningen och att rimliga åtgärder för att minska riskerna för spridning redan är vidtagna. Marken där verksamheten bedrivs bedöms ha ringa skyddsvärde och känsligheten vara låg då området utgörs av industriverksamhet och markanvändningen är begränsad.

I en rapport framtagen av DGE Mark och Miljö den 9 januari 2012 föreslås lämpliga efterbehandlingsåtgärder för "Stigs område" på grannfastigheten fastigheten B. Som rekommenderad efterbehandlingsåtgärd för detta

område, som inte är hårdgjort, föreslås att det förses med ett täckande material inklusive tätskikt. Enligt rapporten kan på så sätt infiltrationen från nederbörd begränsas och därmed minskas risken för eventuell spridning av föroreningar till grundvatten, mark eller ytvatten. Nu aktuell anläggning är redan idag försedd med tätskikt genom hårdgjorda asfaltsytor och uppsamling och rening av dagvatten. Motsvarande skyddsåtgärder för att förhindra spridning från fyllnadsmassorna på fastigheten är därmed redan är vidtagna.

Risken för spridning av föroreningar från fyllnadsmassorna till omgivningen eller angränsande fastighet betraktas som mycket liten då ytorna är asfalterade och dagvatten samlas upp och leds till rening i stället för att infiltrera genom fyllnadsmassorna. Utifrån tidigare undersökningar förekommer artesiskt grundvatten inom området. Grundvattnet förekommer under ett naturligt lerlager och förorenade fyllnadsmassor förekommer ovanpå lerlagret. I samband med statusrapporten påträffades inget grundvatten ovan lerlagret. Risken för spridning av föroreningar genom lerlagret till det artesiska grundvattnet bedöms som mycket liten.

Marken på hela anläggningen betraktas som förorenad. I samband med markarbeten görs därför, enligt rutin, en anmälan om grävning i förorenad mark till tillsynsmyndigheten och rutiner för att minska risker för miljö och hälsa kopplat till förorenade massor tillämpas. Förorenade överskottsmassor skickas för miljöriktig behandling. På detta sätt förhindras spridning av föroreningar vid hantering av massor.

Någon ytterligare riskbedömning eller åtgärd kopplat till påverkan på hälsa eller miljö är inte nödvändig.

Angående provtagning av mark under pågående verksamhet

Det är inte miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt att utföra ytterligare undersökningar. För heterogena utfyllnadsområden, som detta, är provgropsgrävning en föredragen metod för att få information om förorenings-situationen. Denna provtagningsmetod innebär att befintliga hårdgjorda ytor

behöver förstöras och att verksamheten behöver stängas av under den tid som provtagningen genomförs. Platsen behöver därefter återfyllas och asfalteras på nytt. Dessa åtgärder är mycket kostsamma.

Sammanfattning

Det vidhålls att föroreningssituationen på anläggningen är tillräckligt känd och att marken på anläggningen är tillräckligt undersökt och provtagen. Orsaken till föroreningssituationen är utredd. Det är inte vare sig miljömässigt eller ekonomiskt motiverat att göra ytterligare undersökningar. Det är orimligt att påträffade förhöjda halter i KL7 härrör från den pågående verksamheten. Risken för spridning av föroreningarna i massorna bedöms mycket liten, ytterligare riskbedömning behöver inte göras och ytterligare åtgärder för att förhindra spridning behöver inte vidtas.

DOMSKÄL

Frågan som mark- och miljödomstolen ska pröva i målet är om Tekniska myndighetsnämnden har haft fog för sitt beslut att förelägga bolaget att ge in en plan för samt utföra ytterligare undersökningar avseende föroreningssituationen på fastigheten A.

Bolaget har anfört att statusrapporten från 9 augusti 2022 på ett tillräckligt tydligt sätt redovisar hur föroreningssituationen ser ut i verksamhetsområdet samt att nuvarande verksamhet inte riskerar medföra ytterligare tillförsel av föroreningar till marken inom området. Domstolen delar bolagets bedömning att statusrapporten uppfyller kraven enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Domstolen finner således att skäl saknas att förelägga om komplettering med stöd av 1 kap. 25 § samma förordning.

Genom den utredning som redovisats i statusrapporten och genom övriga utredningar utförda i området framgår emellertid att det inom hela fastigheten A kan antas förekomma föroreningar till följd av att förorenade massor deponerats och använts för utfyllnad i området samt att avfall hanterats på platsen på ett sätt som kan ha medfört föroreningsspridning. I vart fall förekommer på

vissa, i statusrapporten redovisade, platser inom området föroreningar i halter som kan innebära miljörisker. Domstolen konstaterar mot bakgrund härav att en föroreningsskada, enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken föreligger. Bolaget är verksamhetsutövare enligt 10 kap. 2 § och är enligt 4 § samma kapitel ansvarigt för att i skälig omfattning avhjälpa föroreningsskada.

Förvaring av deponerade massor i deponi inom området utgör miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 1 § miljöbalken, för vilken bolaget har ett verksamhetsutövaransvar, även om deponin inte är i aktiv fas. Tillämpliga bestämmelser, i detta avseende, framgår av det överklagade beslutet.

Vad bolaget anfört i överklagandet i fråga om möjliga spridningsvägar för föroreningar från området visar enligt domstolens bedömning inte med tillräcklig säkerhet att förordningsspridning inte kan ske i sidled med grundvatten i den ytligare akviferen, ovan lerlagret. Bolaget har inte heller med tillräcklig säkerhet kunnat visa att den undre akviferen, under observerat lerskikt, är opåverkad. Utredningarna visar inte heller med tillräcklig säkerhet att den inte kan bli förorenad genom spridning av föroreningarna inom området. Bolagets antagande om att grundvattnet under lerlagret i verksamhetsområdet skulle vara artesiskt, grundat på förekomst av en artesisk brunn ca 100 meter norr om området, är inte styrkt. Det går inte heller att dra slutsatsen att lerlagret under verksamhetsområdet är tillräckligt mäktigt och heltäckande att föroreningsspridning till den undre grundvattenakviferen inte kan förekomma.

Mot ovanstående bakgrund finner mark- och miljödomstolen att nämndens föreläggande är befogat. Vad Renova Miljö AB har anfört ger inte skäl att ändra länsstyrelsens beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 16 april 2025.

Linus Martinson

Joel Morales

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Linus Martinson, ordförande, och tekniska rådet Joen Morales. Föredragande har varit tingsnotarien Beata Wehtje.